

§1. Мова — найважливіший засіб спілкування, пізнання і впливу

2. Не кидай слова на вітер. І від солодких слів буває гірко. Спершу подумай, а потім повідай. Від теплого слова і лід розмерзається. Краще переко-
нувати словами, ніж кулаками.

У магазині продавчиня за прилавком була похмура й непривітна. Роз-
мовляла ввічливо, але холодно, відчувався її поганий настрій. Коли

підійшла наша черга, моя мама раптом сказала жінці за прилавком:
— У вас гарна зачіска. А ви знаєте, коли ви посміхаєтесь — у вас очі
аж сяють?

Продавчиня на мить завмерла, а потім так приязно посміхнулася мамі:
— О, дякую вам за добрі слова.

Моя мама повернулася до мене:

— Запам'ятай, синку, що від теплого слова і лід розмерзнеться,
а не тільки душа людини відтане.

§2. Лексикологія

2. Перст — палець, уста — губи, глаголити — говорити, аероплан — літак,
чумак — перевізник.

Пугач.

5. Хто вчиться змолоду, не знає голоду. Сумний грудень і в свято, і в будень.
Знаєш — кажи, не знаєш — мовчи. На чорній землі білий хліб родить.
Скупий складає, а щедрий споживає.

6. А. Власне українські слова: ділянка, потреби, рік.

Запозичені слова: конструктор, техніка, космонавтика.

Загальноживані слова: учений, тіло, здоров'я.

Стилістично забарвлені слова: навколоземний, показник.

Антоніми: кров — безкровний.

Б. Прилад — пристрій, механізм; розробка — дослідження, створення;
потяг — поїзд.

7. Суржик і просторічні слова в телефонних повідомленнях ровесників —
це незнання мови, мовні лінощі чи підліткова хвороба?

Ми живемо серед людей. Побутове спілкування вдома, на вулиці, в мага-
зині засноване на тій говірці, що притаманна даній місцевості. Так
от, суржик — це насправді повернення в мовне середовище повсяк-
дення. Тому й використовують підлітки суржик своєї місцевості. Ви
знаєте хоч один приклад, щоб у якомусь місті України люди спілкува-
лися виключно літературною мовою? Такого ніде немає, бо десь більше
використовують суржик, а десь — діалектизми. Хоча, звичайно, можна
погодитися з тим, що таке використання суржику — це якоюсь мірою
лінощі насправді.

§3. Фразеологія

2. А. привітний — відкрита душа, хоробрий — хвацька душа, байдужий —
канцелярська душа, бездушний — черства душа, підступний — темна
душа, дріб'язковий — мишача душа, непринциповий — мотузьяна душа.

3. Мати велике серце, хлібом і сіллю, сірі будні, не в тім'я битий, за сло-
вом не лізти в кишеню, гострий на язик, язика за зубами тримати,
язиката Хвиська, пасти задніх, працювати до сьомого поту, вишенька
на тортіку, не розлий вода.

4. Любо оком глянути — приємно, голова варить — розумний, не всі
вдома — дурний, жовтодзьобе горобеня — недосвідчений, два чоботи —
пара — схожі, сам не свій — схвильований.

5. Тримати гадюку за пазухою — виношувати підступні плани, де раки зимують — у дуже складних умовах, давати горобцям дулі — лінуватися, брати бика за роги — вирішити складне питання, убити двох зайців — одночасно виконати декілька справ, як кіт наплакав — дуже мало, і свині не їдять — щось непридатне до вжитку, як риба у воді — дуже вільно, комфортно, як собака на сні — бути жадібним.

6. Б. Гострити зуби — готуватися до сварки, скалити зуби — сміятися, і вухом не веде — не звертати уваги, ходити на задніх лапках — вислужуватися перед кимсь, лізти зі шкіри — докладати всіх сил, і собаками не піймаєш — дуже спритний, жили як собака з кішкою — сваритись, присохне як на собаці — швидко заживе, дражнити собак — нічого не робити, собак ганяти — лінуватися, ось де собака заритий — дізнатися причину чогось, як нерізаних собак — надзвичайно багато.

7. Популярність Міли Йовович свідчить про те, що вона народилася під щасливою зіркою. Наполеглива праця дала результат: на багатьох конкурсах Міла могла втерти носа навіть відомим співакам. Зараз співачка у розквіті сил, зі сцени вона дарує глядачам свою любов.

Святослав Вакарчук — це світла голова української сцени, бо він не тільки прекрасно співає, він залюбки веде розмову з глядачами. З чистим серцем і щирою душею українця Святослав проповідує українську культуру на багатьох континентах.

Коли Тіна Кароль уперше з'явилася на сцені, від неї не можна було відірвати очей. Це прекрасне лице кров з молоком відразу запам'яталося глядачам. Тіна любить сама моделювати свій одяг, тому на кожний свій концерт вона вдягається з голочки.

Сергій Притула не виходить, а вривається на сцену: запальний енергійний, бісики в очах горять. Про нього ніколи не говорили, що він мало каші з'їв, бо перший же вихід на велику сцену зробив його популярним. Аду Роговцеву сьогодні можна назвати корифеєм кіно, вона з відкритою душею несе людям прекрасний світ мистецтва. Були на неї нападки критиків, але вона й бровою не повела — продовжувала робити свою справу. Ада Роговцева завжди переконана, що вона чесно служить людям, і ніяка критика її не похитне, тому її ще називають залізною леді.

🏠 А. На одному диханні — з великим натхненням і піднесенням; стріха їде — втрачати розум; обсипати жаром — раптове хвилювання.

Б. Якби в тексті були відсутні фразеологізми, то він мав би збіднілий вигляд. Адже фразеологізми часом передають гостроту враження набагато точніше, ніж багато звичайних слів. Наприклад, про концерт на одному диханні. Без фразеологізму нам треба було б описувати і кількість глядачів, і майстерність співака, і захоплення ним, і вдячність. А так одним коротким висловом передано всю суть події.

§4. Основні правила правопису

2. Петрушка, редис, шпинат, перець, зерно, лимон, грейпфрут, апельсин, пшениця, смородина, черешня, лимонад, ситро, пельмені, вермішель, смалець, печериця, селера, цибуля, шипшина, виделка.

3. Картопляний, горохв'яний, невблаганний, вівсяний, денний, кип'ячений, зроблений, варений, бездоганний, студений, здоровенний, розмішаний, ллється, смажений, копчений, тонна, маса, грам, піччю, сіллю, якістю, зеленню, піца, спагеті, хобі, кмітливостю.

4. У ресторанах світу дуже популярна котлета по-київськи. Смаколики львівської кондитерської фабрики «Світоч» любить не тільки малеча, а й дорослі. Щосуботи ми всією родиною п'ємо какао й ласуємо «Наполеоном» у кав'ярні неподалік Софії Київської. Для приготування шарлотки потрібні такі інгредієнти: пшеничне борошно, цукор, яйце куряче, вершкове масло, яблука й ванілін. У подарунковому наборі були льодяники, печиво «Шахове» й цукерки «Пташине молоко». Щороку на Івана Купала наша родина влаштовує пікнік на дніпровому березі. Ніхто з хлопців нашого класу не записався на кулінарний гурток «Перепічка».
5. Щоб насолоджуватися духмяним, з любов'ю приготовленим чаєм зранку, треба пам'ятати порядок його приготування. Особливо смачні трав'яні чаї, наприклад, із м'яти. Для цього використовують трохи прив'яле листя, але спершу треба закип'ятити воду. Цією водою заливають листочки й витримують деякий час. Не годиться смакувати чаєм усухом'ятку, ліпше додати до нього вівсяного печива або медвяних пряників. Смачного!
6. Іди, іди, дощику,
зварю тобі борщику
у новому горщику.
Винесу на дуба,
покличу голуба.
Голуб буде пити,
дощик буде лити.
Поки голуб прилетить,
то голубка відлетить.
Тобі каша, а нам борщ,
щоб ішов густенький дощ.
7. Калач приїється, а хліб ніколи. Вари, горщику, борщ, а я з хлопцями погомоню. Гречана каша хвалилась, ніби вона з коров'ячим маслом родилась. Де сало шкварчить, там людей кишить. Без солі, без хліба немає обіда. І я вчений на хліб печений, бо їмо хліб троякий: чорний, білий і ніякий. Хліб і на ноги поставить, і з ніг звалить. Не хвали кашу, коли просо не посіяне. Паляниця — хлібова сестриця. Сьорбайте, хлопці, юшку, а риба насподі.

Бувальщина

Павло Петрович прибув першим поїздом. Підгорецький палац Паскевичів привітно прийняв приїжджого поета. Принесли печені поросята, приправлені перцем, півники, пахучі паляниці, печінковий паштет, пухкі пампушки під печеричною підливкою, пироги, підсмажені пляцки. Потім подали порцелянові полумиски полуниць, порічок.

Почувши приємну повноту, Павло Петрович подумав про прогулянку. Поліна Полікарпівна поросила прогулятись по Підгорецькому парку, помилуватись природою, послухати пташині переспіви. Пропозиція повністю підійшла поетові. Походили, погуляли...

Прадавній парк, порослий папороттю, подарував приємну прохолоду. Повітря п'янило принадними пахощами. Побродивши по парку, пара присіла під рослим плющем, платаном. Посиділи, помріяли, позітхали, пошепталися...

§6. Словосполучення

2. Вода з криниці, кручі Дніпра, поема про море, океан мрій, дощова вода. Глибоко пірнати, бажання пити, щедро зволожувати, добре орошений.
3. Море переплисти, не вичерпаєш води, камінь пробиває, болото хвалить, береги ламає, борщу не зварити, вивели його, решетом не носять, не виливай воду.

4. Товкти воду в ступі, дути на холодну воду, водою не розлити.

Скільки можна товкти воду в ступі, адже набридло слухати одне й те ж після того випадку, коли Максим опікся гарячою водою, він тепер і на холодну воду дме. Ми з подружкою найкращі друзі, нас і водою не розлити.

5. Вони мають; вода, суп, борщ, і чай, і компот; щодо споживання; більш уважно.

§7. Види словосполучень

2. а) Іменникові: спортивна форма, види східних єдиноборств, заміна півзахисника;

б) прикметникові: найкращий у фехтуванні, наймовірніше сміливий;

в) займенникові: хтось із веслувальників, кожен із нас;

г) дієслівні: вилучити двох гравців, ніким не неперевершений, пройдений за півхвилини.

3. А. своєрідним випробуванням (просте, іменникове); смаку перемоги (просте, іменникове); із середини другого тайму (складне, іменникове); нещодавно з'явився (просте, дієслівне); потішили фанів (просте, дієслівне); готуються до штурму (просте, дієслівне); 70 шахістів із 16 країн (складне, іменникове).

Б. Стометрівка — спортивні змагання із бігу на 100 метрів; вишка — вища ліга футболу; сині — команда футболістів, яка уграє в синій формі; «бол» — одна із ігор з м'ячем; фани — палкі вболівальники команди; «плей-оф» — система змагань, коли учасник вибуває з гри після першого програшу.

4. Ольжині ковзани — ковзани Ольги; вода з моря — морська вода; кросівки тренера — тренерські кросівки; вправи для ранку — ранкові вправи; життя без турбот — безтурботне життя; дерев'яні лижі — лижі з дерева; медаль із золота — золота медаль; першість континенту — континентальна першість; збірна чоловіків — чоловіча збірна; змагання взимку — зимові змагання; куртка з пуху — пухова куртка; гумові ласті — ласті з гуми.

5. Долати перешкоди — упевнено долати перешкоди; побити рекорд — успішно побити рекорд; робота над диханням — спочатку робота над диханням; глибокий видих — плавно глибокий видих; прогнутися вперед — повільно прогнутися вперед; правильна постава — необхідна правильна постава; рух плечима — вліво рух плечима; спиратися на сидіння — упевнено спиратися на сидіння; забити гол — несподівано забити гол.

6. А. Поздоров мене, каже гордо, встановив рекорда, триста метрів прошмаляв, мотоцикла перегнав, подивився скоса, ушкварив кроса, прищипнуло носа.

7. Ранкові вправи розраховані на активні рухи. Перша вправа: стоячи прямо, глибоко вдихнути й підняти руки вгору, потім повільно опустити їх. Усі вправи виконуються декілька разів. Друга вправа: ноги разом на ширині плечей, повертати слід тулубом праворуч-ліворуч, а руки виконують махові рухи навідріг відповідно до руху тулуба. Третя вправа на підстрибування. Підстрибувати слід на одній нозі по черзі, а потім на двох одночасно. Підстрибування змінюється ходінням навшпиньки. А завершуємо ранкові вправи присіданням. Присідати слід до кінця, витягнувши руки вперед.

1. А. Уперше з'явився (простре, дієслівне); з'явився в класі (просте, дієслівне); з неба звалилося (просте, дієслівне); тюхтійкуватору хлопцеві (просте, іменникове).

§8. Речення

2. Старі фотографії на стіл розклади, дитячі історії смішні розкази, і справжнім друзям, не забудь, подзвони. А до берега тихо хвилі несуть поранені душі живих кораблів. Намалюю на папері дракончиків злих і буду з ними битися один на один. Лікує час, але не повертає дні в календарі на стіні. За гроші не купити тільки час. Відповів мені мудрий Бог вічним небом і золотом зірок. Притулися тихенько й обійми мене ніжно.
3. На всю потужність звучить популярний римейк. Глянцевий постер несподівано здивував простотою і виразністю. У студії неквапом розповідає кліпмейкер про сучасні досягнення у світі музики. Техно-музика багатьох вражає і тематикою, і якістю виконання. Популярне ретро-шоу триває вже кілька годин поспіль.
4. У щодні всі можуть бути від мого дитинства. Пам'ятаю два ящики мандаринів від тітки з Києва. Керувати величезним лісовозом у шість років дозволив мій дядько Славко. Щоправда, я сидів у нього на колінах і крутив кермо. Страшно було, але крутив його.
6. Зовнішність і вік учасників мають вторинне значення (двоскл., пошир., неокл., розпов.). А як же проводиться конкурсний відбір? (двоскл., пошир., неокл., пит.) На першому доефірному етапі найкращі голоси шукать по всій країні (двоскл., пошир., неокл., розпов.). Цікаво, що шоу «Голос країни» знаходить не тільки таланти, а й єднає своїх учасників у родини (двоскл., пошир., неокл., розпов.). Її назвали Ніною, на честь бабусі — народної артистки України Ніни Матвієнко (односкл., пошир., неокл., розпов.). Можливо, ваш талант ще не оцінили? (односкл., пошир., неокл., пит.) Тоді спробуйте свої сили! (односкл., пошир., окл., спонук.)
7. Популярних сучасних співаків багато. Та все ж таки, хто на першому місці? Звичайно, Святослав Вакарчук! Популярність гурту «Океан Ельзи» незаперечна, бо його знають не тільки в Україні, а й за її межами. Репертуар колективу дуже різноманітний, однак переважає українська пісня. Хочете отримати драйв? Підіть на концерт «Океану Ельзи», коли вони будуть співати на стадіоні. Цей гурт на чолі із Святославом для популяризації української мови і культури зробив багато більше, ніж усі постанови, закони і розпорядження щодо функціонування української мови.
1. Б. За короткий період український гурт Опика став надяскравим явищем у музичному житті країни (двоскл., пошир., неокл., розпов.). Солістка гурту Ната Жижченко називає свої твори «симбіозом української електронної музики з українським етнокорінням» (двоскл., пошир., неокл., розпов.). Примусити звучати в електронній музиці можна все, що завгодно (односкл., пошир., неокл., розпов.). Головне — підхід (двоскл., непошир., неокл., розпов.). Щоправда, деякі народні інструменти в акустичному плані важко повноцінно відтворити на живих концертах (двоскл., пошир., неокл., розпов.). Бандура — узагалі чутливий інструмент (двоскл., пошир., неокл., розпов.). Не кожен простір його сприймає (двоскл., пошир., неокл., розпов.). Наступного дня приходить наш бандурист із бандурою й кабелем для підключення (двоскл., пошир.,

неокл., розпов.). Таким чином у нас грають і цимбали, і всі народні інструменти, підлаштовані під сучасне обладнання (двоскл., пошир., неокл., розпов.). Ви з нею нерозлучні, як Лукаш з «Лісової пісні» Лесі Українки (двоскл., пошир., неокл., розпов.). Пам'ятаєте свою першу сопілку? (односкл., пошир., неокл., пит.) Моя перша сопілочка шести-діркова (односкл., пошир., неокл., розпов.). Її тональність можна було змінювати на півтону, розкручувати, закручувати (односкл., пошир., неокл., розпов.). На ній я вперше зіграла в чотири роки (двоскл., пошир., неокл., розпов.). Він створював ці інструменти, налаштовував їх під мій об'єм легень, під мої маленькі пальці... (двоскл., пошир., неокл., розпов.)

В. Симбіоз української електронної музики з українським етноко-рінням.

§9. Ділові папери. Протокол

2.

Протокол № 2

зборів батьків 8-Б класу Харківської гімназії № 169

20.10.2017 р.

м. Харків

Голова: Сихів М. С.

Секретар: Бурмака М. О.

Присутні: 30 батьків класу (список додається)

Порядок денний:

1. Поточна успішність учнів класу.

2. Організація та проведення різних заходів для учнів на період канікул.

СЛУХАЛИ:

Класного керівника 8-Б класу про поточну успішність учнів.

Завуча з позакласної роботи, яка ознайомила батьків про заплановані заходи під час канікул.

ВИСТУПИЛИ:

Деякі батьки внесли пропозицію організувати окрему екскурсію саме для учнів 8-Б класу.

УХВАЛИЛИ:

1. Інформацію про успішність учнів узяти до відома.

2. Підготувати й провести екскурсію для учнів класу в музей Г. С. Сковороди під час канікул.

Голова

(підпис)

Сихів М. С.

Секретар

(підпис)

Бурмака М. О.

§10. Двоскладне речення. Підмет

2. «Ворожіння на вінках» — одне з найкращих полотен Івана Сколова. Він зобразив сцену на березі річки, розділивши персонажів на дві групи. Ліворуч три дівчини, освітлені теплим сяйвом річки, пускають на воду вінки. Праворуч ще кілька дівчат відчалують від берега на човні. «Очерет на Дніпрі поблизу Олешок» Івана Айвазовського вперше був представлений на академічній виставці в Петербурзі. Марія Примаченко створила у своїх роботах власний фантастичний світ. Супутниками її творчого життя були акварель з гуашшю. «Гороховий звір» став справжнім шедевром серії про тварин. На картині зображений великий помаранчево-рожевий звір. Коли народилася ця по-дитячому наївна істота, художниці було майже сімдесят років. Нині багато творів Марії Примаченко експонуються в Парижі, Празі, Монреалі, Києві.

3. Б. Посідає письменниця й художниця Емма Андіївська, незвичайна, зверніть, ви звикли бачити, комахи-бегемоти літають, зверніть, живе комаха й бегемот, поєднання здивує, герої картин живуть.
5. Усі ми повинні бережливо ставитися до природи й охороняти її. Кілька днів трималася посушлива й спекотна погода. Наші Карпатські гори — чарівний куточок України з неймовірною кількістю прекрасних краєвидів. Західна Україна посідає першість у розвитку туризму. Вікторія Андіївна — прекрасний екскурсовод з багаторічним стажем роботи. Бити байдики — притаманна риса всіх ледарів. Чорний Черемош (річка в Карпатах) звивистою стрічкою несе свої води серед гір. Кожен із нас прагне бути в чомусь успішним. Фарба з пензлями — незмінні супутники кожного художника.
7. На колір і смак товариш не всяк — суть людської різноманітності. Погляньте довкола й ви побачите багато людей з різним кольором очей: карі, сірі, сині, зелені, чорні. Так само і наші смаки дуже різні, бо мають різний досвід, різні уподобання, різне спрямування. Кожен із шедеврів мистецтва має своїх шанувальників, ці твори не можуть подобатися абсолютно всім. У цьому й полягає цінність людської істоти, яка бачить довколишній світ по-різному.

А. Який він, геній з України?

Б. У Великій Британії українського художника Івана Марчука визнали одним із ста живих геніїв світу. Який він (займ.), геній з України? Іван Марчук коли-небудь хотів проводити майстер-класи? Ви (займ.) передаєте своє вміння наступним поколінням? Ні, я (займ.) секретний. Уміння не передають, передають одержимість. Технологію свою я (займ.) не передам, бо мушу бути в одному екземплярі. У дитинстві Ви (займ.) любили погуляти? Я (займ.) виріс у селі, був страшним шибеником, лазив на дерева, крав у ворон яйця і в дівчат кидав. Там ніхто (займ.) собі цього не дозволяє. Кажуть, критикувати (дієсл.) не етично.

§11. Присудок

2. Андіївський узвіз не перестає радувати і киян, і гостей столиці своєю аурою загадковості. Ця стара київська вулиця починає затягувати у вир сувенірів уже від пам'ятника Проні Прокопівні й Голохвастову. Тепер ми змогли побачити цей дует у бронзі наживо. Ми продовжуємо йти посередині, а все одно тісно від перехожих і сувенірних яток. У кінці вулиці запахло кавою, тож вип'ємо духмяного напою, а потім продовжимо гуляти містом.

3. **Траса здоров'я**

Одеса — рай (складений іменний) для туристів. Сьогодні ми вирішили прогулятися (складений дієслівний) Трасою здоров'я.

Сама назва маршруту говорить (простий) про його призначення: тут улітку насолоджуються їздою (складений іменний) й морським повітрям велосипедисти, ролери, любителі спортивного бігу й піших прогулянок. Уздовж усієї траси ми натрапляємо (простий) на спортивні майданчики, гірки для велоспорту й просто дикі схили. Одесити розповідають (простий), що час од часу Траса здоров'я стає яблуком розбрату (складений дієслівний) через бажання підприємливих скоробагачків її забудувати. Ми впевнені (простий), що цей рай здоров'я завжди буде служити (простий) мешканцям і гостям Південної Пальміри.

4. Багато ялтинців не ходять на пляж. Тато з мамою поїхали до Миргорода. Семеро переможців першості міста поїдуть на чемпіонат України. До кінця виставки залишилися десять хвилин. Закупи, ресторан, прогулянка не входять у мої плани — тільки кіно! Класний керівник із старостою чекатимуть на розі бульвару Лесі Українки й вулиці Басейної. Збараж і Тернопіль подарували незабутні враження.
5. Від Львова до Кракова біда однакова. Ніжин більший од Носівки одною хатою. Коломия — не помя, Коломия — місто. У Відні люди бідні. Золотоноша кругом хороша. У Кутині всі наче поплутані. Хто не пив полтавської води, той нічого не вартий. Тростянець — Полісся кінець. Київ — велике село. Є міста, чиє минуле більше, значущіше за сучасність. Київ — це не Афіни, Рим чи Стамбул, він не такий стародавній, але в нього — свій чар і своя власна історія, що дає право назвати це місто великим. Історичні міста великі тому, що змінювалися, оновлювалися, зростали, навіть умирали, знову воскресали й возносилися з руїн і попелу. Київ — одне з найчарівніших міст світу.
- 🏠 Під небом оцим хмурочолим знов буду я ждати (складн., дієсл.) весни. Буду я в морі кона напувати (складн., дієсл.), буду край моря доленьки шукати (складн., дієсл.). З ніччю я миритися не хочу (складн., дієсл.). Птиці зелені у пізню пору спати злетілись (складн., дієсл.) на свіжий поруб. Куди зникає (прост.) щебет малюка, коли дорослою стає (складн., дієсл.) людина? Я стаю ніби меншим (складн., імен.), а навколо більшає (прост.) увесь світ. Мені осіння ніч короткою здається (складн., дієсл.). Які щасливі (прост.) очі у казок!

§12. Означення

2. Ромашка здавна символізує інтимний (узгодж.) вибір «любить — не любить» (неузгодж.) Барвінок уособлює невмирущу (узгодж.) пам'ять про покійних. Душевну (узгодж.) красу та святість символізують волошки. Особливу (узгодж.) силу вони мають для молодих: пучком васильків кроплять наречених на весіллі. І марили айстри в розкішнім (узгодж.) півсні про трави шовкові (узгодж.), про сонячні (узгодж.) дні... Чорнобривці чорноброві (узгодж.) квітнуть в тиші вечоровій (узгодж.). Краса троянди (неузгодж.) душу чарує, її усмішка серце хвилює.
3. Давні, свої, давні, власні.
Першими, мовою квітів, троянди, виділяти аромат, не всі.
4. Усяку троянду нюхають у свій час. Красиві квіти соромляться, коли їх встромляють у волосся літнім жінкам. Улеслива людина — гадюка під квітами. Квітки колючі найбільш живучі. Мальовані квіти не дають запаху. На добрий цвіт бджола летить. Хороша квітка, але гострий пилок.
5. З давніх-давен квіти для людини були символом почуттів і думок. Справді, де ми ще знайдемо такого ніжного (непошир.), гарного (непошир.), поетичного (непошир.) тлумача своїх найпотаємніших (непошир.) мрій і почуттів? На Сході здавна існує наука про значення квітів і мову (пошир.) цих чарівних (непошир.) творінь природи. (непошир.)
6. 1. У зеленім зіллі виросло дівчатко.
В неї вії білі й золоті очатка. (Ромашка)
2. Синьоока ця забрда в полі водить хороводи.
Де вона вінок спліта, пшениці рідкі й жита. (Волошка)
3. Білі горошини на зеленій стеблині. (Конвалія?)

4. Стоять красуні на воді,

Вінки в них білі й золоті. (Водяні лілії)

7. Набагато приємніше прикрашати оселю подарованими квітами, аніж власноруч купленими. Тож Ігор вирішив подарувати своїй дівчині букет із тюльпанів. Спершу навіть репетирував слова, які хотів їй сказати, але потім вирішив написати невеличку листівку. Написав він таке: «Люба Оксанко! Тобі сама весна дарує ці квіти з побажаннями, я тільки виконую її волю. Від себе скажу, що ти для мене — кохана дівчина і щирий друг. Бажаю щастя, творчих успіхів і здійснених мрій».

🏠 Бувають їстівні квіти. Салат із кульбаб (неузгодж., іменник з прийм.) дуже корисний. Із квітів хризантеми (неузгодж., прийм., іменники) теж готують салати. А з кореня лотоса (неузгодж., прийм., іменники) варять суп і виготовляють борошно.

Усі знають країну тюльпанів (неузгодж., іменник), але не всім відомо, що в Голландію завезли ці квіти з Туреччини в XVI столітті. До того тюльпанів там і близько не було.

У Японії цінують дерева передусім за їхні (узгодж., займ.) квітки, а не за плоди. А яка ж рослина найбільша? Листя гігантської водяної (узгодж., прикм.) лілії з Амазонки досягає двох метрів і може витримати на собі дитину.

§13. Письмовий твір-оповідання на основі почутого (з обрамленням)

2. Власне, це не моя ідея, я тільки підтримав її. Річ у тім, що мій тато дуже любить читати журнал «Юний натураліст», а коли я навчився читати, то він і мене приохотив до цього читання. За багато років тато окремо збирав цікаві історії про тварин. А деякі сам записував. Ця історія поповнила бібліотечку цікавих пригод про тварин.

Ще раз перечитав історію з кип'ячкою. Ця оповідь буде особливою, тому що написана за справжніми фактами від очевидця події.

3. Солдат чи просто людина?

План

1. Спогади про війну.

2. Реальні події під Харковом:

а) перше звільнення Харкова;

б) несподівана зустріч;

в) яке буде рішення?

3. Людина перемогла

Цікаві спогади про героя Вітчизняної війни Енвера Ахсарова залишив його ад'ютант Родіонов. Ось цей епізод запам'ятався найбільше.

Перше звільнення Харкова було в лютому 1943 року. Зима була по-справжньому дуже холодна. Звільнивши місто, радянські війська не змогли втримати відвойовані позиції, довелося відступати. Одночасно вели активний наступ німецькі війська. І ось біля села Руська Лозова відбулася несподівана зустріч. З протилежних кінців до перехрестя доріг під'їхали дві польові кухні — радянська і німецька.

У солдат було однакове завдання — нагодувати своїх бійців. Але ж зустрілися з ворогом. Що робити? Якщо прийняти бій, то немає гарантії, що кухня вціліє. Відступати не мали права. У нерішучості стояли одна проти одної дві ворожі кухні. Кожна сторона чекала якихось дій з боку противника.

Врешті німецький командир не витримав, першим вийшов із машини і показав рукою, щоб радянська кухня проїжджала у свій бік, а вони поїдуть у свій. Радянський командир покликав своїх бійців на раду: що робити? Приймати бій чи погодитися на пропозицію ворога. Рішення не приймати бій, а скоріше їхати з кухнею до бійців було важким. Усі поклялися, що до кінця життя нікому про це не скажуть. Це була ситуація на війні, яка показувала, що людський чинник завжди буде присутнім. Людині не властиво вбивати один одного, тому в різні моменти це проявляється, наприклад у цій ситуації, коли турбота про голодних бійців переважила момент протистояння ворожих сил.

§14. Прикладка як різновид означення

2. Виступає круглий місяць з сестрою-зорею. Їх було тільки двоє у чистому полі — красуня Валя, військовий фельдшер 71-го полку, і в небі — пілот-фашист. Це і є найулюбленіша в наших краях груша-скороспілка. Є зимові стежки-одиначки, а є стежки-стрічки, що по них, рівно протоптаних, проходять чимало людей до церкви чи до магазину. Ще з-під столу я дізнався про страшне гріхопадіння Адама та Єви, їхніх синів-опонентів Каїна й Авеля. Ріку Латорицю, що несла нашу карпатську воду до Угорщини, я, звісно, охрестив Йордан-рікою. Сосни-щогли стогнуть не менше за інших.
 3. а) філософ Сковорода, космонавт Каденюк, красень хлопець, дослідник Патон, співачка Різіна, озеро Балатон, драма казка крась риба;
б) поет-романтик, споруда-символ, Коцюбинський-школяр, Дністер-ріка, замок-фортеця, учений-біолог, льон-довгунець, будинок-музей, хімік-учений, очі-волошки, звіробій-трава, друзі-земляки, дівчина-чешка, Сапун-гора, хлопець-богатыр, гриб-паразит.
 5. Б. Павло Глазовий — відомий український гуморист. Із самого початку своєї творчості він завжди писав про ті проблеми, які хвилювали суспільство. Актуальність гуморесок визначало саме життя, тому тематика надзвичайно розмаїта. Хоча виділяються декілька тем своєю гостротою: проблема збереження української мови («Мова величава»), критика нововладців («Серед темної ночі»), питання загальної культури («Турок», «Красотульки») й повага до історичного минулого України («Заморські гості»).
 7. Легенда-Марадонна вписав свою сторінку в історію розвитку футболу. Ця легенда передавалася з покоління в покоління. Місто Чернівці має свою славу сторінку в загальній історії України. Чернівці славляться своїм одним із найстаріших університетів України. Гора Ай-Петрі не має стрімких підйомів і спусків. Хто не був на Ай-Петрі, той не бачив Криму. Риба сом водиться в глибоких річках з проточною водою. Спіймати сома дуже важко.
- ◆ А. Уздовж річки Рось з'юрмилася, здавалося, дружна й весела родина верб. Опустила вона віти у воду та й просить річку принести вісточку від сестер-подружок. І хвилі приносять їй листочки-привіти.
- Б. Низенька трава, зелені віти, плачуча верба; трава шепочеться, верба хоче обізватися.

§15. Додаток

2. Сьогодні варто віддавати перевагу строгим лініям і геометричності (непрям., імен.). Модний дім Dolce & Gabbana (Дільче і Габана) культивує життєрадісні мотиви (прям., імен.): ми знову на модницях (непрям.,

імен.) бачимо золото (прям., імен.) й квіткові орнаменти (прям., імен.).
Рукав-ліхтарик (прям., імен.) повернула в моду (непрям., імен.) Айна Гасе, коли пошила колекцію (прям., імен.) ділового одягу (непрям., імен.) для Юлії Тимошенко (непрям., імен.). Лілія Пустовіт уважає, що в м'яких натуральних тканинах (непрям., імен.) будь-яка жінка матиме чарівний вигляд (прям., імен.).

3. В хаті сміття аж по вуха... (непрям.)

Хто живе тут? Чепуруха!

Перед дзеркалом (непрям.) з годину (непрям.)

чепуриться без упину (непрям.).

З шафи (непрям.) платтячко (прям.) взяла,

порошинки (прям.) всі змела,

рівно кіски (прям.) розчесала,

білий бантик (прям.) пов'язала.

Гарно вбралась, одяглась —

і гуляти подалась.

В хаті сміття аж по вуха...

Хто живе тут? Чепуруха!

4. А. а) прямий: були сандалі, виготовляли сандалі, з'явилося взуття, мало попит, став винахід, винахід взуттєвої пари, не було різниці;

б) непрямий: було показником, складалися з підошов та ремінців, виготовляли зі шкіри, виготовляли з листя папірусу, став подією, шили за лекалами.

5. Якщо ви хочете мати те, чого ніколи не мали, вам доведеться зробити те, чого ви ніколи не робили.

Потрібно уникати розумних людей, позбавлених здорового глузду.

Ніщо не старить так жінку, як багатий костюм.

Щодня я щось спрощую, бо щодня чогось навчаюсь.

Життя не костюм, його не можна перекроїти.

6. Уміння зі смаком добирати одяг властивий дизайнерам. Я не можу дорікнути тобі за вибір кольорової гами. Я буду опановувати англійську в Лондоні на курсах стилістів. Вибір одягу з прямими лініями й стриманими кольорами характерний для чоловіків. Моя сестра сповнена поваги до таланту Лагерфельда. Оволодівати технікою вишивання ми будемо в Рівному. Я завжди дякую подрузі за влучні поради.

♣ Невсипущі павуки тчуть серпанки (непош., ім.) і шовки (непош., ім.). Семеро одного (непош., числ.) не ждуть. Коханий любить не захоче тебе (непош., займ.), коли ти не любиш Україну (непош., ім.). Любить людей (непош., ім.) мене (непош., займ.) навчила мати. Мені (непош., займ.) поля задумливо шептали свої ніким не співані пісні (непош., ім.). Пасатний вітер нам (непош., займ.) вітрило (непош., ім.) рве. Усі ми знаємо його (непош., займ.) ахіллесову п'яту (пош., фразеол.). Вечірні сутінки на землю (непош., ім.) раптом сіли й засмутили воду (непош., ім.) голубу. Ти даєш мені (непош., займ.) сонце (непош., ім.) погоже, і повітря (непош., ім.) даєш, і снагу (непош., ім.).

§16. Обставина

2. Сьогодні (часу, непош.) Підгорецький замок належить до пам'яток, які треба реставрувати. Будівництво Меджибізького замку розпочалося в XVI столітті (часу, пошир.) польським шляхтичем Миколаєм Синявським. Простоявши сотні років, (спосіб дії, пошир.) Хотинська фортеця залишається такою, якою була завжди (часу, непом.). Золочівський замок має цікаву історію, адже протягом свого існування (часу, пошир.)

рін був фортецею, королівською резиденцією, панською садибою, тюрмою й навчальним закладом. І нині (часу, непом.) Анкерманська фортеця тішить око своїм монументальним виглядом.

3. Маріїнський палац у Києві — пам'ятка історії, містобудування й архітектури.

Палац майстерно було споруджено за проектом архітектора Растреллі. Споруда, відповідаючи всім канонам архітектури, вражає багатством орнаментів, масок, ваз. Ще більшої виразності несподівано надає їй поєднання білого декору з бірюзовим кольором стін. Це насамперед нагадує своєю пишністю палаці Петербурга.

Маріїнський палац є одним із найкращих прикладів поєднання палацової та паркової архітектури. Пам'ятка зберегла, враховуючи складність задуму, первинні ознаки архітектури стилю бароко.

5. Андріївська церква, ніби канделябр зі свічками, стоїть на київських пагорбах. Собор, як свіча. Уже біля Таврійської садиби дощ полив, як з відра. П'ятикутна вежа, ніби гранчастий стовп, височіє на річковій скелі. З вікон Підгорецького замку, як із спостережної вежі, ми могли поглядати дивовижні пейзажі. Представники шляхти розкошували у величних палацах, як сир у маслі. Густа, як руно, трава доходить до мурів твердині. Струмочки в затишному парку, мов діти, розбігаються в різні боки. А навкруги поле, наче море.

7. Де розташований цей таємничий замок? (Двоскл., пошир., пит., неокл.). Він височіє в урочищі Червоному. (Двоскл., пошир., розп., неокл.). Бажання відвідати його виникає відразу. (Двоскл., пошир., розп., неокл.). Хай наша подорож у Тернопільську область буде цікавою! (Двоскл., пошир., спонук., окл.).

Б. Палац Шекборна

Архітектори палацу наполегливо втілювали свій задум у казкові форми. Звідусюди картини природи доповнювали казковість споруди. Хоч минають роки, та замок височіє над краєм і, здається, навіть над часом.

§18. Односкладні речення. Означено-особові речення

2. Кружеляю (1 ос., одн., дійсн.) між домом і службою очманіло, як вивірка в колесі. У безвольному колі інерції переймаюсь (1 ос., одн., дійсн.) якимись дрібницями. Піду (1 ос., одн., дійсн.) блукать по всесвіту широкім, незваним гостем побуваю (1 ос., одн., дійсн.) скрізь. Біля тихих причалів свого щастя боюсь (1 ос., одн., дійсн.). Йдемо (1 ос., мн., дійсн.) крізь ніч, крізь бурю у степу, крізь дощ і сніг, дебати і дебюти.

3. Тебе я, земле, всю сходив до краю. Пиши, не розгинайся, повістяру. Не плач, не журися, молодий козаче. Співай в простір весни, веселий вітре. Насте, замов квітки. А ти, Несторе, забери їх після тренування.

4. Спотикнешся не раз. Хробаків обминайте. Ворогів не боюсь. Скоро станемо дорослими. Пливіть до берега. Там напнемо намети. Ідемо знаймою дорогою. Загадай бажання. Люблю шум діброви. Зшиймо тоншими нитками. Кличте всіх подивитися. Лякливих не братимемо. Сховаюся між дерев.

Терплю і мовчки *прокладаю шлях.*

5. «Люблю чернігівську дорогу...»;

«Буває, часом сліпну від краси...»;

«Іду в полях. Нікого і ніде...»

«Вечірне сонце, дякую за день...»;

«Чоловіче мій, запрягай коня...»;

«Пишіть листи і надсилайте вчасно...»

Я давно мріяв побувати в Карпатах. А цього літа мрія здійснилась. Мої батьки — завзяті спортивні туристи — цього року взяли мене з собою. Упродовж походу бачив багато незвичайних речей, яких у повсякденному житті навряд чи коли зустрінеш. Ідеться про неймовірної краси пейзажі. Ось іду стежкою по полонині, дивлюся — а вона губиться між невисоких дерев. Разом із групою прямую під гіллясті дерева і заглиблююся в ліс. Довкола під деревами бачу густе різнотрав'я, що буває скромними квітками. Відчуваю подих лісу: повітря виразно наповнене запахом прилого листя, квітування трави й ніжним ароматом сосни. Помічаю все довкола: білочку на дереві, пташку на гіллі, метелика на квітці. Та ось стежка виводить нас на інший рівень подолання шляху. Помічаю звивисту стежку між великими валунами каміння. Рухаюсь далі. Що ще цікавого побачу?

Затримаюсь у школі. Буду обов'язково. Зустрінемося біля входу в метро. Вийди на 5 хвилин раніше. Будеш вчасно? Вибач, поспішаю. Замовляю квитки.

§19. Неозначено-особові речення

1. Чиєсь дитя приходить. Беруть (теп. ч., 3 ос., мн.) його на руки. А потім довго-довго на призьбі ще сидять (теп. ч., 3 ос., мн.). Поступово ставали (мин. ч., 3 ос., мн.) млявіші, в'яли, як рослини в спеку. Бо мене хоч били (мин. ч., 3 ос., мн.), добре били, а багато дечому навчили (мин. ч., 3 ос., мн.). Вже закінчили (мин. ч., 3 ос., мн.) жати жито. Над лиманом білять (теп. ч., 3 ос., мн.) синім, білять білим над лиманом. Той монастир недавно збудували (мин. ч., 3 ос., мн.). Одробились (мин. ч., 3 ос., мн.) у полі, справили (мин. ч., 3 ос., мн.) обжинки. Скільки цвіту з мене обтрусили (мин. ч., 3 ос., мн.)... Скільки яблук з мене продали (мин. ч., 3 ос., мн.).
2. Облюбовували (3 ос., мин. ч.) місце для майбутньої хати потай від чужого ока вже після заходу сонця. Насамперед визначали (3 ос., мин. ч.) чотири кути, робили (3 ос., мин. ч.) на їх місці заглиблення. У кожне з них насипали (3 ос., мин. ч.) по пригорщі жита. Рано-вранці, ще до сходу сонця, обстежували (3 ос., мин. ч.) ті купки зерна. Так робили (3 ос., мин. ч.) три ночі підряд. А потім, заготовивши все потрібне для будівництва, кликали (3 ос., мин. ч.) людей на закладчини. По українських селах ще й сьогодні не забувають (3 ос., теп. ч.) давньої доброї традиції — будувати житло, клуню чи комору гуртом, толокою. Просять (3 ос., теп. ч.) на толоку і друзів, і сусідів, і родичів. Починають (3 ос., теп. ч.) рано.
3. Тіло Толоці виліпили з глини, яку накопали в давньому глинищі за селом, а потім привезли вантажівкою (ходок десять, мабуть, зробили). Замісили глину посеред вулиці, щоб усі люди бачили та й сходилися ліпити Толоку. Волосся Толоці заплели із соломи, із русявої торішньої соломи. На очі Толоці блакиті із річки хлопчаки навозили бочкою на співаючих колесах. На засмаглу шию Толоці повісили веселе намисто із коней з дітлахами на їхніх спинах. У коли виліпили Толоку, то вона сама поставила столи під вишнями,

застелила скатертями вишиваними і наставляла на них щедре частування.

4. А. Унікальну торрент-толоку започаткували на сайті «Гуртом». Тут вирішили ознайомити українців із найкращими зразками світового кіно. А для цього разом обговорюють новинки з усього світу, знаходять справді вартісні стрічки, перекладають їх українською мовою, створюють релізи, обробляють відео, беруть участь в озвученні фільмів, фінансують проекти тощо.

6. Закручений у мушлю дванадцятиповерховий житловий будинок у Німеччині називають «Лісовою спіраллю». Він має зелений дах з травою, кущами й деревами, звідси споруда й дістала свою назву. Публічну бібліотеку в Канзас-сіті (США) називають «Книжкова полиця». Вона стала візитною карткою ділового кварталу, її фасад має вигляд книжкової полиці, де розташувалися томи Шекспіра, Діккенса, Толкієна і Лаоцзи.

▲ Б. Розробку концепції «розумний будинок» почали ще в минулому столітті. У «будинку майбутнього» усі системи життєзабезпечення об'єднали (3 ос., мн., мин. ч.) в єдину систему управління будівлею. У підвалі вашого майбутнього будинку заховали (3 ос., мн., мин. ч.) комп'ютерний сервер, на який надходять відомості з датчиків усіх систем. Кожну трубу, кабель і провід, підведений до будинку, пов'язали (3 ос., мн., мин. ч.) з цим сервером. Також приєднали (3 ос., мн., мин. ч.) багатофункціональні датчики, розташовані в усіх кімнатах.

§20. Узагальнено-особові речення

2. Батьків не вибирають. Ночвами моря не перепливеш. Зелене море зроблять із Дніпра. По радіо повідомляють про нельотну погоду. Дарованому коневі в зуби не дивляться. Семеро одного не ждуть. Свого щастя і колесом не об'їдеш. З полови хліба не спечеш. Любим дивитись на зорі, на їх неосяжну сім'ю. Журбою поля не виореш. За одного битого двох небитих дають.

3. Бери (2. ос., одн., теп. ч.) вершину й матимеш середину. Більше думай (2. ос., одн., теп. ч.) і тоді вирішуй (2. ос., одн., теп. ч.). Визначай смак не по шкаралупі, а по ядру.

З видимого пізнавай (2. ос., одн., теп. ч.) невидиме.

На новий путівець шукай (2. ос., одн., теп. ч.) нові ноги.

Не називай (2. ос., одн., теп. ч.) солодким те, що породжує гіркоту.

Звірившись на море, перестаєш (2. ос., одн., теп. ч.) належати сам собі.

Збери (2. ос., одн., теп. ч.) всередині себе свої думки й у собі самому шукай (2. ос., одн., теп. ч.) справжніх благ.

Копай (2. ос., одн., теп. ч.) усередині себе криницю для тої води, яка зрсить і твою оселю, і сусідську.

4. 1. Любіть Україну, як сонце любіть, як вітер, і трави, і води...

В годину щасливу і в радості мить, любіть у годину негоди.

Любіть Україну у сні й наяву, вишневу свою Україну, красу її, вічно живу і нову, і мову її солов'їну.

2. Борітеся — поборете, вам Бог помагає.

І чужому навчайтеся, й свого не цурайтеся.

Хоча лежачого не б'ють, та і полежать не дають ледачому.

6. Говори до гори, а гора горою. Зробив діло — гуляй сміло. Вище себе не підскочиш. Від своєї тіні не втечеш.

🏠 Хочеш (2 ос., одн.) добре виглядати, не треба нервувати. У гості збирайся (2 ос., одн.), а вдома пообідати не забудь (2 ос., одн.). Надією й терпінням усього досягнеш (2 ос., одн.). Не почавши (2 ос., одн.), думай, а почавши (2 ос., одн.), роби. Думай (2 ос., одн.) звечора, а починай (2 ос., одн.) зранку. Питай (2 ос., одн.) не старого, а бувалого. Наполегливістю гори здолаєш (2 ос., одн.). Не рахуй (2 ос., одн.) овець у череді, а рахуй (2 ос., одн.) у загороді. На чужім мотузку в колодязь не опускайся (2 ос., одн.). Роботу пригортай (2 ос., одн.), а лінь проганяй (2 ос., одн.). Від своєї тіні не втечеш (2 ос., одн.).

§21. Усний твір-опис місцевості

на основі особистих спостережень і вражень у художньому стилі

3. Будівля — мов дама з 18 століття, дивиться ще повними сяйва вікнами.
Хідник (тротуар) — сіра стрічка рухливого потоку, строкатий калейдоскоп.
Проїжджа частина — ніби соняшникове насіння, відполірована до блиску бруківка.
Сквер (парк) — з розгойданими липами, каштанами, мрійливі ялини й задумливі дуби.
Транспорт — справжній парад зірок, найскромніші теж у повазі.
Розміри вулиці (площі) — стрімкі й довершені, мов притоки великої річки.

4. Вулиця мого дитинства

План

1. Вулиця мого дитинства.
2. Місце знаходження.
3. Чому так називається.
4. Відомі люди з нашої вулиці.
5. Деревя.

6. Зберегти пам'ять про вулицю

Вулиця мого дитинства зовсім невеличка — на кількасот метрів, а якщо точно — дванадцять хат.

Ї знаходиться вона на окраїні села. По обидва боки із-за парканів виглядають хати, і всі вони різні, немає схожих: з різними дахами, кольором стін і місцем розташування. За дворами — городи, а за городами — степ. З цієї причини і назвали її — Степова.

Хоч вулиця і невеличка, але живуть тут дуже відомі й видатні люди. Це Федір Петрович — колишній директор школи, Микола Гнатович — сільський агроном. У будь-якому дворі вам можуть розповісти цікаву історію роду або ви познайомитеся з доброю і приємною людиною.

На нашій вулиці досі зберігають традиції толоки, коли гуртом ходять допомагати один одному у важкий чи скрутний час. Мені приємно спостерігати (особливо навесні), як ростуть дерева. Бо біля кожної хати росте своє дерево: дуб, ясен, берест, горобина, тополя, осика, акація. Такою і залишиться в моїй пам'яті вулиця мого дитинства.

Вулиця, на якій розташована моя школа

План

1. Назва вулиці.
2. Вигляд вулиці.
3. Що знаходиться на вулиці.
4. Чим приваблює моя вулиця.

Вулиця, де знаходиться моя школа, називається імені Енвера Ахсарова — героя Вітчизняної війни. Район міста з цією вулицею відносно молодий, тому забудований однотипними багатопверховими будинками.

Але один будинок вирізняється серед інших тим, що на ньому прикріплена меморіальна дошка Енвера Ахсарова.

Вулиця має складну конфігурацію, але вже всі звикли до того, що ця вулиця не пряма, а має поворот під кутом 70 градусів. Уздовж усієї вулиці дуже багато тінистих дерев: ідеш під ними ніби під зеленим накриттям.

Крім моєї школи, на цій вулиці можна побачити магазини, аптеки, кафе, піцерії, різні майстерні з ремонту автомобілів, кафе, піцерії. Та найголовніше — це кінцева зупинка метро.

Я залюбки ходжу в школу по цій вулиці. Обабіч неї між дерев висіяна газонна трава, тому здається, що дерева ростуть із зеленого килима. Лавки біля будинків ніби запрошують присісти й відпочити. Мешканці люблять свою вулицю, тому вона завжди чиста й охайна.

Цю місцину я пам'ятатиму завжди.

План

1. Криниця неподалік.
2. Перепочинок для подорожніх.
3. Криниця.
4. Нова традиція.
5. Цілюща вода.

Неподалік нашого села біля річки є криниця. Вона особлива, про неї навіть у місті знають. А місто поруч — якихось двадцять кілометрів. Запитаєте, чим особлива ця криниця? Зараз розповім.

Кажуть, дуже давно це було невеличке джерельце, біля якого зупинялися подорожні. У тіні дерев можна було перепочити, випити прохолодної джерельної води. Кажуть, що вода в цьому джерелі — цілюща. Принаймні ті, хто продовжували свою подорож далі, вирушали з новими силами, ніби мали повноцінний відпочинок протягом кількох днів.

Щоб джерельце не замулилось, викопали криницю, яку час від часу чистили, упорядковували. Так з'явилася криниця, що прибрала ошатного сучасного вигляду.

А тут і нова традиція не забарилася: молоде подружжя перед тим, як їхати до церкви на вінчання, обов'язково відвідували криницю і на щастя та на здоров'я майбутньої сім'ї пили воду з життєдайної криниці.

А довколишні мешканці помітили, що від вживання джерельної води люди стали менше хворіти. Тож про цілющі властивості води почали поширюватися цілі легенди, і до криниці стали навідуватися навіть із далеких сіл і міст.

А мені просто приємно посидіти біля неї і випити прохолодної смачної води.

§22. Безособові речення

В. Інфінітив: відновити, чатувати.

Безособові дієслова: дзвенить, кортить, смеркає, мріється, цінується.

Дієслівні форми на *-но*, *-то*: з'єднано, перебито, інвестовано.

5. Б. Півні співають.

В. На небі зір не видно, хмарно. Іще дужче потепліло. А в повітрі тихо-тихо. Ні звуку немає.

Г. Слухаю півнів — і на серці стає якимось радісно.

6. В. Боляче колінам і ступням, дзвенить у голові. Отже, треба вибиратися по злежаному снігу, як по сходах. У місті я б здерлася на нього

заввиграшки, а тут доводиться мало не зубами ці пальці розминати, кожному м'язеняті щосили примовляти: «Тримай!»

1. Виходжу на вулицю. (означ.-особ.) Відразу відчуваю свіжість. (означ.-особ.) Як замело двір! (безособ.) Але сьогодні не так холодно. (безособ.) Піти покататися на санчатах? Та мені заборонили виходити на вулицю... (неозн.-особ.) Але ж як кортить! (безособ.) Нишком пробираюсь в комірчину й дістаю санчата. (означ.-особ.) Лечу з гірки! (означ.-особ.) Тихіше ідеш — далі будеш? (узагальн.-особ.) На гірці щоразу забуваю це прислів'я. (означ.-особ.)

§23. Називні речення

1. Вогонь легендарний. Символ життя і очищення. Світло сьогоднішнього дня. Тривалий процес творення. Очищення важливе. Жарке й палахкотливе багаття. Тривале й радісне життя. Символічне відродження. Легендарний фенікс.

3. Вітер. Злива. Безсоння.
Гасне літо зелене.
Падають на підвіконня
Жовті долони клена.
Серце щемить від болю.
Вмиті безсонням очі.

Я — а поряд зі мною —
Чорна безодня ночі.
Запалю свічу з віком віч-на-віч.
Запалю свічу, щоб здолати ніч.
Запалю свічу у тривожний час.
Помолюсь вогню, щоб вогонь не згас.

4.

План

1. Полум'я.
2. Атоми вуглецю.
3. Колір полум'я.

4. Гравітація.
5. Гази в полум'ї.
6. Форма сфери.

5.

Червоний півень

Червоний півень... Так здавна в народі називають пожежу. Є навіть фразеологізм «пустити червоного півня», тобто підпалити що-небудь. Найменша необережність — і вогонь може призвести до пожежі. Наслідки страшні. Зранку золоте поле, а ввечері — чорна пустка... Кинутий недопалок, розведене багаття, несправна техніка — з цього починаються пожежі. Елементарна уважність — і поле, і ліс збережено! Не будьте байдужими до природи!

1. Вранці прокидаюсь. Роблю зарядку. Умивання. Застеляю ліжку. Снідаю. Збираюсь і йду до школи. Уроки в школі. Обід у шкільній їдальні. Повернення додому. Тренування.

§24. Повні й неповні речення

3. Б. Пташка радіє весні, а дитя — матері. Сонце зігріває повітря, а друг — душу. Не вчи орла літати, а рибу — плавати. Красна пташка своїм пір'ям, а людина — своїм знанням. День хвалять увечері, вечір — уранці. Не ясла до коней ходять, а коні — до ясел. Нового щастя шукай, а старого — не полишай. Не місце красить людину, а людина — місце.
5. Фестиваль «Країна мрій» — міжнародний фестиваль етнічної музики. Він проходить у Києві з 2004 року. Час проведення фестивалю збігається з народним святом Івана Купала. Він має вигляд народного гуляння-ярмарку. Триває «Країна мрій» від 2 до 5 днів і, окрім виступів на основній сцені, фестиваль — це ще ярмарок виробів народного мистецтва, книжковий ярмарок, майстер-класи народних ремесел. На них вам майстри покажуть, як виробляються ті чи інші витвори людської фантазії,

ви відвідаєте виставку народного малярства, побачите дитячу галявину, спробуєте страви етнічної кухні.

6. Мистецтво плести вінки сягає глибокої давнини. Його зараз демонструють на майстер-класах народні умільці. Вінки виплітаються кількома способами, але майстри показують найпопулярніші. Вінок — це символ молодості, чистоти, здоров'я. Тому квіти для нього теж вибирають відповідні.

↑ А. — От і принесли нам лебеді на крилах життя. (повне)

— Життя? (неповне)

— Еге ж: і весну, і життя... (неповне) Тепер сонце своїми ключами відімкне землю. (повне)

— Діду, а які в сонця ключі? (неповне)

— Золоті, внучку, золоті. (неповне)

— Діду, а сонце не може їх загубити, як наша мама? (повне)

— Що, що, надзигльований? (неповне)

В. За сквером — школа. Кицька — на дерево. Батько — за інструменти.

§26. Однорідні члени речення

2. Ліс зустрів мене, як друга, горлиць теплим воркуванням, пізнім дзвоном солов'їним, ніжним голосом зозулі, вогким одудів гуканням... Дорога то спускалась униз, то знов підіймалась угору. Ніч була темна, але тиха. Природа довго шуміла, протестувала і не хотіла скоритись. У садах пахне медом, терпкістю густою. До чудової пісні Музиканта прислухались пташки, і дерева, і квіти. Не вітер — буря над землею в замети клала білий світ.

5. А. У лісі стежина плуталася поміж купинами, кущами осоки. Вода і туман, багно і купина, старі корені й перша зелень сплелися тут поміж собою. Уночі туман стелиться по землі, а вранці розпливається в блакиті. Зубри живляться листям, гілками, корою дерев, різними травами. До їстівних грибів належать: сироїжки, і лисички, і опеньки, і маслюки. Рвучкий вітер бушував над лісом і дерева то гули грізно й тривожно, то шуміли тихо й приємно. І холод, і голод господарювали в темному зимовому лісі.

§27. Однорідні й неоднорідні означення

2. Зі шляху обізвалася неголосна доладна пісня. Увечері дядько Кирило чистий, виголений і ясний знову йшов на станцію зі своєю скринькою в руці. Красива осінь вишиває клени червоним, жовтим, срібним, золотим. Лукаш — дуже молодий хлопець: гарний, чорнобривий, стрункий, в очах ще є щось дитяче. Темний осінній вечір стоїть за вікнами. Ясні, охоплені багрянцем гори, стояли до самого небокраю. Збирають світлі, золоті меди веселокрилі і прозорі бджоли.

3. Тихий, спокійний характер; ніжний, приємний голос; високий стрункий чоловік; натренований, сильний хлопець; довгий тонкий ніс. Високий дитячий голос; високий рівний лоб; скромна струнка дівчина; чарівний барвистий світ; худорлява білява дівчина; висока темношкіра людина; відомий тонкий лірик; широкі блакитні очі.

5. **Татування: за і проти**

Сучасна молода людина невпинно експериментує зі своїм тілом, сміливо та свавільно прикрашає себе численними модними татуваннями, пірсингом, навіть шрами. Усе для того, щоб привернути до себе увагу, бути оригінальною, викликати захоплення, розширити коло спілкування.